Soli pa solim no Žagarkalna līdz olimpiskajām spēlēm

Cēsnieks Jānis Jansons profesionālās gaitas sāka Žagarkalnā, bet nu aizraušanās ar snovbordu izaugusi līdz iespaidīgai uzņēmējdarbībai daudzās pasaules valstīs. Jānis kopā ar savu komandu izbūvējis jau divus snovborda parkus olimpiskajās spēlēs. Cēsu novada pašvaldība lepojas ar darbīgiem cēsniekiem, tāpēc aicinājām Jāni Jansonu pastāstīt par saviem sasniegumiem vairāk.

Pastāsti īsumā, lūdzu, ko Jūs darāt un cik liela ir Jūsu komanda.

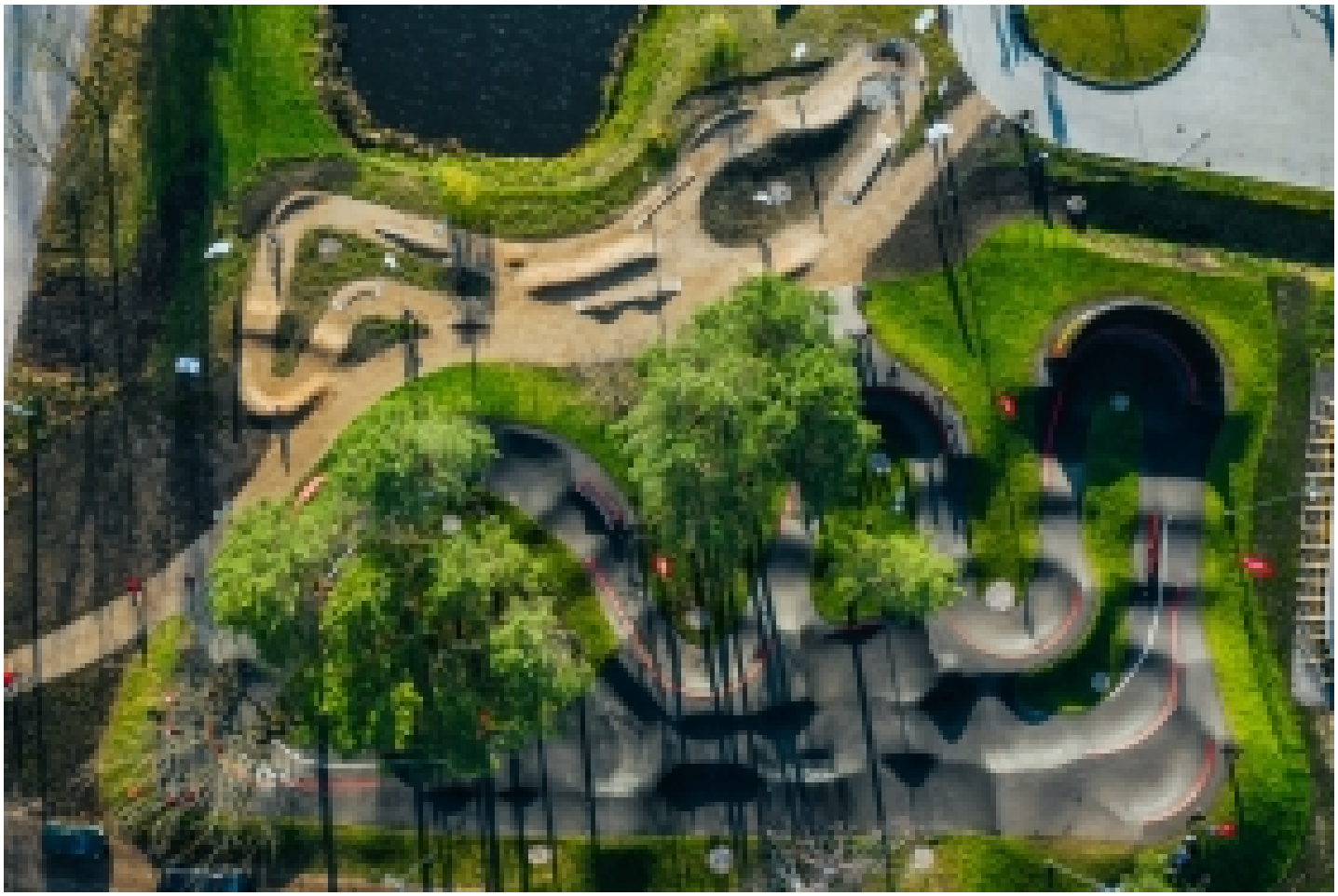
Jā, mūsu darbība patiešām sākās Cēsīs, Žagarkalnā. Tie bija tīņu gadi, kad pavisam nejauši, braukājot ar riteni, pamanīju, ka tiek līdzinātas pirmās trases. Mēs ar draugiem tur arī *pielipām* un sākumā darījām visus iespējamos darbus, lai dabūtu brīvbiļeti. Strādājām par brīvprātīgajiem pie pacēlāja, arī par instruktoriem, vadījām snovborda skolas un organizējām sacensības. Tā soli pa solim aizgājām tālāk ar savu šaurās nišas specialitāti arī uz citiem kalniem Latvijā, Baltijā un pēcāk sākām strādāt profesionāli arī Eiropā.

Pagājuši jau vairāki gadi, esam uzkrājuši sava veida pieredzi un realizējuši daudz foršus projektus. Kopā esam aptuveni 50 cilvēku komanda, kas nu jau patstāvīgi īsteno projektus septiņās valstīs.

Cik gadus jūs jau darbojaties?

Tāda strauja izaugsme sākās pirms pieciem gadiem, kad mēs atklājām velo parku nišu. Kaut arī vairāk esam atpazīstami ar savu ziemas darbu veikumu, tomēr lielākā noslodze un panākumi mums ir tieši veloparku nišā. Secinājām, ka Baltijā ir vairāki simti tūkstoši velobraucēji, bet tāds koncepts kā veloparks tajā laikā neeksistēja. Mūsuprāt, velosipēds ir riktīga prieka mašīna, ja to izmanto īstajā vietā un ja vide ir pielāgota, lai to varētu lietot interesanti un radoši. Tā mēs sākām radīt veloparkus pilsētvidē – mežos, parkos, kas atrodas pilsētā.

Foto: Upesciema Pump Track.

Harstad veloparks Norvēģijā

No kurienes ir Tavi komandas biedri? Vai viņi ir cēsnieki, Cēsu novadnieki?

Mums ir tāds joks – ja Tevi sauc Jānis un Tev ir Volvo, vēlams pavecs, tad Tevi automātiski pieņemam darbā. Bija viens moments, kad bija pat divpadsmit Jāņi komandā, pārsvarā visi no Cēsīm, un lielai daļai bija Volvo.

Nopietni runājot, jā – liela daļa mūsu komandas, varbūt pat puse, ir tieši no Cēsīm. Prieks par kolēģiem, ar kuriem kopā mēs tikko bijām olimpiskajās spēlēs Ķīnā. Tur bija Jānis Martinsons, Matiass Abzalons, Jānis Daļeckis – visi Cēsu vīri, un kolēģis Armands Zariņš no Rīgas. Pārsvarā visi, kuri savas profesionālās gaitas sākuši Žagarkalnā.

Foto: We Build Parks komanda 2022. gada ziemas olimpiskajās spēlēs

Varētu domāt, ka mūsu novadnieki ir ar talantu apveltīti tieši šajā lauciņā.

Jā! Un man šķiet, ka viņiem visiem caurstrāvo tā vēlme vai *izsalkums* pēc panākumiem, pieredzes vai plašu lauku apgūšanas. Doties Eiropā, doties pasaulē un pieredzēt, kas notiek šajā jomā augstākajā līmenī. Dzinulis veidojās kopā ar mūsu iestrādnēm, un augstākais punkts bija tur, Ķīnā, olimpiskajās spēlēs.

Vai vari pastāstīt sīkāk, kā izveidojās Jūsu lieliskā komanda un kā nonācāt līdz idejai par aktīvās atpūtas parku būvniecību. Kur sniedzas komandas un idejas pirmsākumi?

Pirmais solis bija hobijs, otrais solis bija darbība Žagarkalnā, trešais solis bija 2008.gada krīze. Līdz ar to Žagarkalns radikāli samazināja savas darba stundas. Mēs tajā laikā bijām *super* jauni un enerģiski, lai strādātu pilnā *čadā,* un tāpēc izsūtījām savu pakalpojumu piedāvājumus citiem Latvijas kalniem, pēc tam Baltijas kalniem, tad jau sazinājāmies ar potenciālajiem klientiem Eiropā. Tā gadu no gada krīzes dēļ, kas bija mūsu atspēriens, tas viss aizgāja.

Bija skaidrs, ka tikai ar ziemas projektiem nevar *pavilkt* ne kompāniju, ne patstāvīgumu. Līdz ar to skatījāmies, ko vēl var darīt. Tad ik pa vienu, diviem gadiem ņēmām klāt vēl citus darbības virzienus. Otra joma, ko mēs sākām, bija veikborda parku aprīkojuma ražošana. Tās ir dažādas peldošas konstrukcijas. Piemēram, Cēsīs ir veikborda parks karjerā.

Tas sakrita ar momentu, kad šis sporta veids kļuva pieejams, nebija vairs jāīrē dārgas laivas, bet varēja braukt pa kabeli pāri ezeram turpu, šurpu. Tas palīdzēja mums atkal tikt soli tālāk līdz veloparku virzienam, ko mēs atklājām 2015.gadā. Sākām specializēties arī veloparku būvniecībā. Tad bija jākļūst par būvkompāniju, jāpieņem

arhitekti, jāiemācās, kā ir strādāt ar pašvaldībām, ne tikai ar privātajiem klientiem. Taču, ticot idejai, to visu arī izdarījām. Tas bija trešais segments.

Tad, kad komanda strauji izauga, un štatā mums bija arhitekti, inženieri, 3D modelētāji, rasētāji, metinātāji, galdnieki, namdari, spējām paņemt jau citus virzienus, piemēram, skeitborda parkus un citus aktīvās atpūtas parkus. Soli pa solim – ar mērķi noturēt komandu visu cauru gadu.

Foto: We Build Parks būvētie veikparki

Kur jūs apguvāt tik nepopulāru, savdabīgu prasmi un zināšanas par to, kā būvēt ziemas trases, velotrases, veikparkus? Šķiet, ka to nevar iemācīties

skolā. Vai ir jābūt kādām īpašām prasmēm, lai to darītu?

Te jau atkal varu atsaukties uz to, ka visas pamatprasmes ieguvām caur hobiju. Bet, otrkārt, tā ir vairāk tāda kā neatlaidīga zinātkāre un visas pasaules pētīšana, kas ir labākais šajās nišās, kas notiek pasaulē. Tad attiecīgi pielikām savu devu loģikas, kas ir specifika mūsu reģionam, un vēl pievienojām radošumu, inovācijas ar mērķi uzlabot esošo. Tā šie produkti tapa. Tā nav raķešzinātne, bet sava veida pieredzei jābūt. To nemāca skolās, un piedevām tie ir *freestyle* sporta veidi, kuriemgandrīz nekas nav reglamentēts. Tas ir par pieredzi un spēju aizstāvēt to, ko Tu ražo vai uzbūvē, sakot, ka tas ir labs, un tas strādās.

Jūs paši arī izmēģināt sevis būvētās trases?

Pārsvarā visu paši izmēģinām un baudām, arī kopā ar kolēģiem, draugiem un saviem ģimenes locekļiem brīvajā laikā. Savukārt, augstākā līmeņa projektus gan neriskējam testēt, jo nereti lidojums ir pat trīsdesmit metri, kuru laikā profesionālie atlēti veic trīskāršos salto visos iespējamos veidos. Atbildība komandas un ģimenes priekšā mūs ir mazliet piebremzējusi.

Kā zinām, šogad būvējāt trasi ziemas olimpiskajām spēlēm Pekinā. Vai vari pastāstīt sīkāk, kā nonācāt līdz tik vērienīgam un atbildīgam projektam? Kādi bija lielākie izaicinājumi?

Ceļš uz olimpiskajām spēlēm sākās 2010.gadā, kad mēs iepazināmies ar vācu kompāniju ”Schneestern”. Kopš tā laika veiksmīgi strādājam kopā. Arī patlaban pieci mūsu puiši ir Šveicē, kur strādā pie iespaidīgiem projektiem. 2016. gadā, apvienojot spēkus un pieredzes portfolio, pieteicāmies publiskā konkursā uz Korejas spēlēm. Bijām desmit pretendenti no visas pasaules. Organizatoru mērķis bija atlasīt komandu ar vislielāko pieredzi specifiskos un sarežģītos sniega projektos. Mums tā kopā ar vāciešiem bija sakrāta. Izveidojām mājaslapu, lai viņus pārsteigtu un ieguvām tiesības 2016.gadā būvēt Pasaules kausa pārbaudes pasākumu. Veiksmīgas sadarbības gadījumā, ja viss noritētu gludi, mums būtu iespēja būvēt trasi olimpiskajās spēlēs. Tā arī notika, un Korejas spēlēs mēs uzbūvējām līdz šim iespaidīgāko trasi ar ļoti radošiem elementiem. Ņemot vērā labās rekomendācijas no Korejas, ar Ķīnu vairs nebija iepirkums, bet viņi jau automātiski piedāvāja slēgt sadarbības līgumu Pekinas spēlēm.

Tad aizsākās ilgstošs projektēšanas plāns, kur līderību uzņēmās vācu kolēģi. Vairākkārt pārspriedām dizainu, jo bija jārisina dažādi interesanti sarežģījumi, piemēram, tur ir ļoti stiprs vējš. Tāpēc arī dizainos redzama tāda vēja siena no sniega, kas caurvij trasi – tai īstenībā ir praktisks mērķis.

Foto: We Build Parks komanda 2022.gada ziemas olimpiskajās spēlēs.

SANY

Tas laikam ir augstākais novērtējums, ko var saņemt – pēc sava padarītā darba saņemt nākamo darba piedāvājumu. Bet kāda bija sajūta, kad pirmo reizi saņēmāt ziņu, ka esat uzvarējuši konkursā. Vai nebija tā, ka sirds un rokas trīcēja no prieka un satraukuma?

Tam mēs nespējām noticēt līdz pat spēles beigām. Būt tur, kur tiešām viss notiek! Visapkārt redzēt olimpiskos riņķus, visus atlētus, ko līdz šim esi redzējis tikai televīzijā. Viņi nāk klāt un jautā: "Vai drīkst pieiet klāt un aplūkot tramplīnu?", "Kad varēs izmēģināt?" Ļoti amizanti. Baudījām katru dienu, lai arī kādi sarežģījumi bija. Laikapstākļi radīja izaicinājumus, it sevišķi Korejā, kur pēkšņi ir auksts, tad silts, pēkšņi līst lietus, tad sasalst viss ledū. Tur neder nekādi attaisnojumi. Olimpiskajai raidkomitejai neinteresē, vai bija grūta nakts, vai sniga sniegs. Astoņos no rīta paredzēta tiešraide 30 miljoniem skatītāju, un visam jābūt gatavam. Ar tādu morāli un apziņu arī devāmies.

Kas būtu jāizdara, lai jūs arī nākamajām ziemas olimpiskajām spēlēs būvētu trasi? Vai patlaban ir sajūta, ka varētu to darīt?

Mēs noteikti esam labā pozīcijā, jo mums uzticas visas iesaistītās organizatoriskās komitejas. Ir ekspertu komanda, kura ceļo no spēlēm uz spēlēm un šo visu konsultē. Mums ar viņiem ir ļoti labs kontakts, līdz ar to mēs esam rekomendēti arī Itālijā. Arī Itālijā mums ir laba sadarbība, tur mēs vismaz sešus vai septiņus gadus pēc kārtas esam būvējuši iespaidīgus notikumus. Bet itāļi paši ir ļoti spēcīgi šajā nišā, tāpēc – vai nu būs asa konkurentu cīņa, vai sadarbība. To raudzīsim nākamajos gados.

Kāds ir ideālais sniegs, lai no tā uzbūvētu labu trasi?

Pirmkārt, sniegam jābūt daudz, lai mēs profilu varam izveidot tā, kā mums to vajag. Piemēram, Ķīnā vietumis tie bija astoņi līdz deviņi metri.

Otrkārt, noteikta mitruma pakāpe, lai tas neizžūst sauss. Mums nereti dažas formas ir vertikālas, dažas – ļoti stāvos leņķos. Ja sniegs izžūst, tas neturas kopā, birst, kā mazas stikla lodītes, un tad ir lielas problēmas. Tad mēs slēdzam sniega pūtējus, kuri pūš tikai ūdeni, lai būvi mitrinātu.

Cik ilgu laiku aizņem šādu vērienīgu projektu izveide?

Mēs kopā bijām prom gandrīz 50 dienas. Iebraucām jau agrā februāra sākumā. Nokļuvām mūsu kūrortā, kur pirmās divas nedēļas dzīvojām savā burbulī – viesnīcā, katrs savā stāvā, savā istabiņā, ēdienu pieveda, autobuss sagaidīja pie durvīm, aizveda līdz kalnam. Tur jau bija atstātas atslēgas traktortehnikai, paši braucām augšā kalnos, arī tur pusdienas pieveda. Vakarā šoferis jau bija pakaļ ar noslēgtu autobusu. Savukārt, pēc pāris nedēļām visā kūrortā atvēra sociālo burbuli vaļā, tad varējām tikties ar citām komandām, parādījās arī atlēti.

Pašu būvniecības procesu pabeidzām trīs nedēļās. Tad palīdzējām raidkomitejām,

kuras filmēja. Mums bija jāizbūvē īpašas platformas, kur viņi var izvietot visas savas kameras, lai filmētu. Sacensību laikā mums bija uzdevums kopt trasi pirms sacensībām, sacensību laikā un arī pēc sacensībām. Dažreiz bija interesanti tie momenti, kad pa rāciju saka: “10 sekundes, 9 sekundes, 8 sekundes..”, un tad jābūt malā, jo aiziet tiešraide un atlēts brauc trasē. Pēc sacensībām arī paspējām gan mazliet izbaudīt pašu kūrorta vidi, gan arī paši *uzsnovot* un paskatīties citus sporta veidus, kas notika turpat blakus.

Pastāsti par atšķirīgo abās olimpiskajās spēlēs, kurās piedalījāties.

Pirmkārt, Korejā spēles notika bez pandēmijas, savukārt Pekinā – pilnīgi slēgtos pandēmijas apstākļos.

Otrkārt, tā brīvības sajūta, kas bija Korejā, kur valda pilnīga demokrātija un rietumnieciska kultūra. Savukārt, Ķīnā vairāk ir tāds modernā komunisma *piesitiens*. Ir jādomā, ko Tu runā, var redzēt, ka sarunu biedri arī ļoti domā, ko runā. Amizants bija fakts, ka kūrortā visur tika veikta videonovērošana. Pat uz kalna visās malās bija kameras un viss tika novērots.

Foto: We Build Parks būvētā trase 2018.gada ziemas olimpiskajās spēlēs Korejā

Tātad to nebrīves sajūtu radīja ne tikai pandēmijas apstākļi, bet arī tur esošais režīms.

Jā, apziņa, ka tiec visu laiku novērots, tevi dzird un redz, ko raksti čatā.

Vai esat domājuši, ka varētu strādāt arī Vasaras olimpiskajās spēlēs?

Jā, noteikti jāatrod īstais sporta veids. Ir tāds sporta veids *Pump Track* jeb velo trases – līdzīga kā Cēsīs, Maija parkā. Tas vēl nesen likās kā tāds joks un bērnu hobijs, bet nupat jau ir kļuvis sporta veids tāda līmenī, ka tam tiek organizēti pasaules čempionāti. Baumo, ka tas varētu aizkļūt tālāk līdz olimpiskajām spēlēm. Olimpisko spēļu organizatori domā, kā piesaistīt jaunās paaudzes skatītāju,tāpēc tika iekļauts arī skeitbords, sērfs, *breakdance.* Snovbords ir jau ļoti sen un vairākās disciplīnās. Tāpēc ceru, ka kādu dienu mēs varētu startēt ar velotrasēm.

Kas sagādā lielāko gandarījumu darba procesā vai pēc tā?

Gandarījumu sagādā tas, ka mēs strādājam kolektīvā, kur mēs darām to, kas patīk un daudz ko izgudrojam no jauna. Mēs radām trases augstā līmenī un spējam tās nolikt pilsētu centros. .

Ir gandarījums, ka parki ir pilni, bērni spiegdami un kliegdami brauc un bauda tos.

Profesionālajā sportā priecājamies būt klāt olimpiskajās spēlēs un apzināties, ka vēl tikai pirms 20 gadiem to skatījāmies televīzijā kā nekad neaizsniedzamu sapni.

Kurš, Tavuprāt, ir labākais projekts, ko esat realizējuši tepat Latvijā?

Sajūtu ziņā mans mīļākais kvartāls pēc mēneša būs Cēsīs, Maija parks. Cēsu pilsēta

bija pietiekami drosmīga, lai *parakstītos* uz trasi jau pirms pieciem gadiem. Piemēram, Ventspilī un Liepājā aizvien tādas nav un netiek cauri domes gaiteņiem. Cēsīs ir gan trase, gan speciāla vieta, kas māca pārvarēt pilsētvidē sastopamus šķēršļus. Aprīlī uzstādīsim arī pilnīgi jaunu skeitparku un basketbola zonu, līdz ar to Cēsu vēsturiskajā centrā būs moderns sporta veidu kvartāls ar trīs zonām. Tur būs pilsētas sirdspuksti.

Jaudīgākais projekts ir veloparks Rīgas centrā, sporta kvartālā, kur ir milzīga mūsu veidota velotrase. Tā ir viena no lielākajām pasaulē. Tur sākumā bija paredzēts futbola stadions, kur varētu trenēties labi, ja 20 bērnu. Paldies Rīgas pašvaldībai, kura nolēma, ka tur ir jābūt tūkstošiem bērnu. Tika izveidots multifunkcionāls laukums. Uz to skatās cilvēki no visas pasaules un saka, ka tāds laukums pašā pilsētas centrā ir kaut kas apbrīnojams. Prieks būt daļai no tā.

Foto: We Build Parks būvētā velotrase Rīgas centrā

Kā jau minēji, tuvākajā laikā sāksies darbs Cēsu skeitparkā. Pastāstīt sīkāk, kāds būs šis parks un ar ko pārsteigsiet?

Pieņemot šo izaicinājumu un startējot iepirkumā, mūsu vīzija bija ilgtspējīgs skeitparks. Tāpēc tas būs ražots nevis no koka, bet metāla plāksnes. Virsū būs kompozītmateriāls. Mēs gribējām lai kvartāls kļūst par sava veida Cēsu vizītkarti – ielu krāsojumi būs košās krāsās, līdzīgi Amsterdamas vai Parīzes urbānajiem kvartāliem. Mūsu mērķis ir, lai arī pilsētas viesi grib tur uzkavēties, nobildēties. Būs arī tribīnes un basketbola grozi.

Kas ir Tavas intereses ārpus darba? Vai tās arī saistīts ar ekstrēmo sportu?

Kau jau minēju, mēs izaugām no hobija. Tad pakāpeniski, attīstot kompāniju un projektus, aizvien vairāk priekšroku pārņēma darba ikdiena un profesionālie izaicinājumi. Bet joprojām *ķeru prieku* no tā, ko daru.

Vēl man ir svarīgi nokļūt miera zonā pie jūras vai pie ezera, lasīt grāmatu. Vajag atslēgties no visa, jo ikdiena ir ļoti dinamiska.

Kurus pasākumus Cēsu novadā parasti centies apmeklēt, ja esi Latvijā?

Mēs noteikti braucam uz Cēsu pilsētas svētkiem, tā ir klasika. Bet, ja godīgi, esam Cēsīs vismaz divas reizes mēnesī, un vienmēr izskrienam cauri pilsētai, lai kas arī notiktu. Ejam uz kino, kādu koncertu, vai aizejam uz Fonoklubu satikt draugus.

Ziemā dodamies snovot Žagarkalnā, braucam bērniem parādīt lielo egli. Šeit ir tāda mājas sajūta. Un tas, ka visur varam nokļūt piecās minūtēs, iepriecina ik reizi.

Vai Tev ir kāda mīļākā vieta Cēsu pilsētā vai Cēsu novadā?

Mani vilina ūdens, līdz ar to cenšamies piestāt pie kāda no Cēsu ezeriem. Tas ir Driškins, Ninieris, Raiskuma ezers vai Gauja ar tās piekrasti, Cīrulīšu dabas takas, kur vienmēr forši ar bērniem pavadīt pāris stundas.

Tuvāk pie dabas?

Jā, tuvāk pie dabas. Cēsis ir tik skaistas, ka tas nav jāmeklē tālu.

Kas plānots šajā vasarā profesionālajā lauciņā?

Pirmkārt, Cēsu kvartāls, kas, kā jau minēju, maijā tiks pabeigts.

Otrkārt, mēs drīz sāksim būvniecību projektiem piecās valstīs vienlaicīgi – Norvēģijā, Zviedrijā, Somijā, Lietuvā un Latvijā. Un papildus tam eksportējam mūsu ražoto produkciju arī uz Itāliju, Šveici, Beļģiju un pat konsultējam kolēģus Amerikā un Austrālijā. Ritms ir ieskrējies. Liels paldies manai komandai, kura spēj šo visu saturēt kopā.

Turklāt, tie ir ne tikai privātie, bet arī pašvaldības projekti. Mums ir sadarbība ar Somijas pašvaldību. Būvēsim viņiem dzelzsbetona skeitparku pēc viņu normatīviem.

Foto: We Build Parks būvētais skeitparks Kemi, Somijā.

Jāni, liels paldies par sarunu. Vai vēlies ko novēlēt Cēsu novadniekiem?

Gribētu aicināt Cēsu jauniešus būt pietiekami trakiem un drosmīgiem un ticēt savai sirdsbalsij. Ja tā velk pa kreisi vai uz kādu nestandarta jomu, profesiju, projektu, vēlmi

izzināt pasauli, noteikti vajag tam sekot. Es ceru, ka mēs kalpojam kā pierādījums tam, ka ar to var saistīt visu savu dzīvi.

Pēc *izmētāšanās* pa pasauli gan atgriezties Cēsīs un dot savu pienesumu.